

Hvorfor blir noen branner store?

SINTEF NBL as

www.sintef.no/byggforsk/sintef-nbl-as

Kontaktpersoner

Mads Grimsbu, Anne Steen-Hansen og
Atle W. Heskestad

Brannskadestatistikk fra Finansnæringens Fellesorganisasjon (FNO) viser at branner medfører betydelige erstatninger. Spesielt kan det være god økonomi å hindre storbranner, da få storbranner medfører store utbetalinger. SINTEF NBL ønsker å gå ytterligere inn i denne statistikken, slik at man kan lære av brannulykkene. Dette vil bidra til systematisk brannsikkerhetsarbeid på nasjonalt nivå, med mål om færre branner med alvorlige konsekvenser for liv og verdier.

SINTEF NBL har sammen med masterstudent Markus Johansen ved NTNU gjennomgått brannskadestatistikken til FNO, det vil si informasjon fra de største forsikringsselskapene i Norge. Statistikken skiller mellom boligbygninger og bygninger for næring og erverv. Antall branner og brannskadebeløpene baserer seg på erstatning etter brann (inkludert brannavbrudd på maskiner), og omfatter skader på bygninger, inventar og løsøre.

Betydelige summer

De siste årene har det årlig blitt registrert over 20.000 forsikringssaker etter branner, og godt over 4 milliarder kroner i utbetalte brannskadeerstatninger per år. Som det fremgår av figur 1, utbetales betydelige summer til forsikringssaker i forbindelse med brann. (Merk at søylene er ikke indeksregulert, så hvorvidt erstatningssummene har økt eller ikke kommer ikke klart frem.)

Dersom statistikken oppdeles etter størrelse på erstatningsbeløpene, fremkommer det at det er de dyre brannene som står for den største andelen av forsikringsutbetalinger. De tre siste årene har branner med erstatningsbeløp

på over 5 millioner kroner stått for over 40 % av de totale erstatningsutbetalingene.

Branner i næringsbygg og boliger

Når brannene grupperes etter næring og bolig, ser man at det er svært få branner som er relatert til næring. I de senere år har næringsbranner utgjort i størrelsesorden 15 % av alle de registrerte brannene. Brannene i næringsbygg har likevel stått for over 30 % av de totale erstatningsutbetalingene.

Dersom erstatningssummene grupperes etter antall branner for henholdsvis bolig og næring, kommer vi fram til et mål på skadepotensial. Dette viser at skadepotensialet for branner i næringsbygninger ligger flere hundre tusen kroner høyere enn for boligbranner. Om man videre ser kun på branner som har erstatningsbeløp på over 5 millioner kroner, blir forskjellen enda mer tydeliggjort. I 2009 var skadepotensialet over 70 % høyere for næringsbygg enn for boliger.

Vet alt for lite

Det er altså i hovedsak de store brannene som utgjør forsikringsutbetalingene. Dette betyr at

risiko for store, uforutsette forsikringskostnader også styres av de store brannene. Videre har vi sett at boligbranner koster mest i sum, mens branner i næringsbygg har det største skadepotensialet per brann totalt, og da spesielt storbrannene. Det er derfor stor samfunnsnytte i å forbedre risikostyring og læring, gjennom systematiske årsaks- og hendelsesanalyser av de store brannene.

Hovedkonklusjonen er at man vet alt for lite om hvorfor store branner blir store, og likeledes hvorfor små branner forblir små.

Veien videre

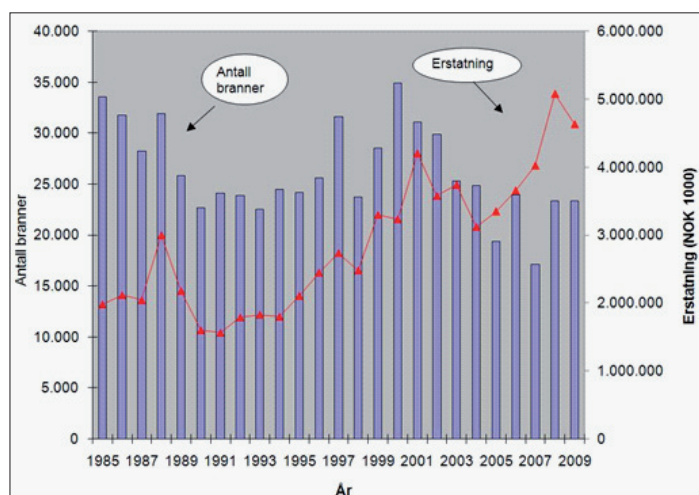
Resultatene fra denne innledende granskingen av forsikringsstatistikken viser at det er et betydelig forbedringspotensial når det gjelder brannsikring av bygninger, og dermed reduksjon av forsikringsutbetalinger. Bygningsklassifisering og byggets brannrisiko i dagens brannforsikringssystem avspeiler neppe den reelle brannrisiko som de store brannene forårsaker.

Tidligere rapporter skrevet av SINTEF NBL (Mostue & Stenstad, 2005) viser at det ikke brenner oftere i Norge sammenlignet med andre land. Norge og Finland er de landene i Norden med færrest omkomne i brann per innbyggertall. Uavhengig av dette er forsikringsutbetalingene store, noe det norske samfunnet ikke er tjent med.

Med mer kunnskap om hvorfor store branner blir så store, og kanskje også noe om hvorfor noen forblir små, vil det være mulig å endre på denne situasjonen. SINTEF NBL er derfor i dialog med forsikringsbransjen om forebygging av storbranner.

Referanser

Mostue, B.A., Stenstad, V. 2005. Brannskadeutviklingen i Norge sammenlignet med andre nordiske land. SINTEF rapport NBL A05127.

Figur 1. Totalt antall branner og erstatning (brannskadestatistikk FNO 2009kv4)